

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

4'üncü Toplantı
22 Mart 2018 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Radiye Sezer Katırcıoğlu'nun, Afrin'de yürütülen Zeytin Dalı Harekâtı'nın başarıyla sonuçlanmasına katkı sağlayan güvenlik güçlerine teşekkür ettiğine ve tüm üyelerin, milletin Regaip Kandili'ni kutladığına ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Radiye Sezer Katırcıoğlu'nun, Komisyonun Amerika Birleşik Devletleri ziyaretinde yaptığı temaslara ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Radiye Sezer Katırcıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Alt Komisyon Raporu'nun görüşmeleri sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

III.- KONU

A) ALT KOMİSYON RAPORLARI

1.- Yurt Dışında Yaşayan Türk Vatandaşı Olan ve Vatandaşlıktan İzinle Çıkış Kadınların ve Ailelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri Konulu Alt Komisyon Raporu

IV.-AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Komisyon Başkanı Radiye Sezer Katırcıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ KOMİSYONU

4'üncü Toplantı

22 Mart 2018 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu saat 15.40'ta açıldı.

Komisyon Başkanı Radiye Sezer Katırcıoğlu,

Afrin'de yürütölen Zeytin Dalı Harekâtı'nın başarıyla sonuçlanmasına katkı sağlayan güvenlik güçlerine teşekkür ettiğine ve tüm üyelerin, milletin Regaip Kandili'ni kutladığına,

Komisyonun Amerika Birleşik Devletleri ziyaretinde yaptığı temaslara,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Alt Komisyon Raporu'nun görüşmeleri sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir, Komisyon Başkanı Radiye Sezer Katırcıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Yurt Dışında Yaşayan Türk Vatandaşı Olan ve Vatandaşlıktan İzinle Çıkılmış Kadınların ve Ailelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri Konulu Alt Komisyon Raporu, yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşölecek başka konu bulunmadığından 16.03'te toplantıya son verildi.

22 Mart 2018 Perşembe**BİRİNCİ OTURUM****Açılma Saati: 14.42****BAŞKAN: Radiye Sezer KATIRCIOĞLU (Kocaeli)****BAŞKAN VEKİLİ: Bennur KARABURUN (Bursa)****BAŞKAN VEKİLİ: Candan YÜCEER (Tekirdağ)****SÖZCÜ: Ali İhsan YAVUZ (Sakarya)****KÂTİP: Dirayet Dilan TAŞDEMİR (Ağrı)**

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, çoğunluğumuz vardır, toplantımızı açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Radiye Sezer Katırcıoğlu'nun, Afrin'de yürütülen Zeytin Dalı Harekâtı'nın başarıyla sonuçlanmasına katkı sağlayan güvenlik güçlerine teşekkür ettiğine ve tüm üyelerin, milletin Regaip Kandili'ni kutladığına ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Afrin'de yürütülen Zeytin Dalı Harekâtı'nın başarılı bir şekilde sonuçlanmasına katkı sağlayan tüm güvenlik güçlerimize teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca, bugün Regaip Kandili, tüm üyelerimizin, tüm vatandaşlarımızın, milletimizin kandilini kutluyorum. İnşallah, üç ayların ve kandilin birlik ve beraberliğimize, kardeşliğimize vesile olmasını diliyorum.

2.- Komisyon Başkanı Radiye Sezer Katırcıoğlu'nun, Komisyonun Amerika Birleşik Devletleri ziyaretinde yaptığı temaslara ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Alt komisyon raporuyla ilgili görüşmelere geçmeden önce Amerika Birleşik Devletleri ziyaretimizde yaptığımız temaslara ilgili birkaç hususu sizlerle paylaşmak istiyorum. Komisyonumuz, her sene olduğu gibi bu sene de Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu Toplantısı'na katılmak üzere ve Temsilciler Meclisi üyelerinin ve Komisyonumuzun çalışma alanıyla örtüşen konularda faaliyet yürüten kurum ve kuruluşlarla temasta bulunmak üzere 11-21 Mart 2018 tarihleri arasında Amerika Birleşik Devletleri'nde bir çalışma ziyaretinde bulunmuştur. Çalışma ziyareti kapsamında, öncelikle, Kadının Statüsü Komisyonu toplantısı için Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda Komisyonumuz ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımızla birlikte ülkemizi temsil etmiştir. Bu kapsamda, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımız Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna hitap etmiş, ülkemizde kadınlarımızın son on beş yıldaki kazanımlarını tüm dünyaya duyurmuştur. Bunların haricinde Komisyonumuz, Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonu toplantısına katılan ülkelerin temsilcileriyle ilgili ikili görüşmeler yapmış, ilgili ülkelerle, kadınlar lehine yapılan düzenlemeleri masaya yatırmıştır. İkili görüşmelerde ilk önce Fransa Ulusal Meclisi üyesi ve Dışişleri Komisyonu Başkan Yardımcısı Mireille Clapot'yla görüşülmüş, daha sonrasında, sırasıyla Pakistan Ulusal Meclisi üyesi Doktor Shezra Mansab, İtalyan Senato üyeleri Mario Rizzotti ve Francesca Puglisi ve Parlamento üyeleri Anna Rossomando ve Pia Elda Loccatelli'yle görüşülmüş, akabinde, İsveçli Parlamenter Helen Petterson ve Nijerya Parlamentosu Başkan Yardımcısıyla ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Komisyonumuz, New York'ta bulunduğu süre zarfında ikili görüşmeler haricinde, düzenlenen yan etkinlikte de görüşlerini yabancı katılımcılarla paylaşma fırsatı bulmuştur. Bu kapsamda, önce 13 Mart 2018 Salı günü New York'ta MÜSİAD'ın düzenlemiş olduğu Dünya Kadınlar Zirvesi'ne

katılım sağlanmış, ardından, kadına yönelik şiddetle ilgili olarak BM binasındaki yan etkinliğe iştirak edilmiştir. Bu toplantılarda, son on beş yılda ülkemizde konuya ilişkin yürütülen çalışmalar yabancı katılımcılarla paylaşılmıştır.

Aynı gün, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızın düzenlediği “Uluslararası Kadın, Göç ve Sığınmacı Krizi” konulu yan etkinlikte bir konuşma yaptım. Konuşmamda, ülkemizin başta Suriyeli sığınmacılar olmak üzere farklı ülkelere gelen sığınmacılara yönelik attığı adımları uluslararası kamuoyunun dikkatine tekrar getirmiş oldum. Ülkemizin Avrupa’daki bazı ülkelerin nüfusundan fazla sığınmacı barındırdığını, bugüne kadar sığınmacılara yönelik harcama ile nüfusuna göre insani yardımını en fazla yapan ülke olduğunu, sığınmacılara verilen sosyal ve ekonomik hakları ayrıntılarıyla anlatma fırsatı bulduk. Yaptığımız çalışmaların uluslararası kamuoyu tarafından takdirle karşılanması bizi ayrıca memnun etti. Tüm konuşmalarımızda, sığınmacıların bir sorun değil, sorundan etkilenen misafirlerimiz olduğunu ifade ettik ve bunları anlattık.

14 Mart 2018 Pazar günü ise Birleşmiş Milletlerde düzenlenen “Tarımda ve Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesine Yönelik Türkiye Perspektifi” konulu yan etkinlikte konuşmacı olarak ülkemizin kırsal alanda ve tarımda kadınlar lehine yürüttüğü çalışmaları paylaşmış olduk. Bu konuşmada, Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi Alt Komisyonumuzun taslak raporunun sonuç bölümünden de alıntılar yaparak hangi adımların atılması gerektiği hususunda da önerilerimizi tüm dünya ülkeleriyle paylaşmış olduk ve onların sorularına cevap verdik.

15 Mart 2018 Perşembe günü TASC’ın, KADEM’in ve İslami Yardım Kuruluşunun düzenlediği Türkiye’de ve Dünyada Sığınmacı Kadınlar Uluslararası Paneli’nde sığınmacı kadınlarımız ve dünyada sığınmacılara bakış açısıyla ilgili konuşma fırsatı bulduk, görüşlerimizi ifade ettik.

BM’deki bu toplantılar sonrasında 19 Mart 2018 Pazartesi günü Yunus Emre Enstitüsü, Türk Mirası Organizasyonu ve SETA’ya ziyaretler gerçekleştirdik. Bu ziyaretlerde, FETÖ yapılanmasının ABD’de nasıl etkili olmaya çalıştığını bizzat birinci elden dinleme fırsatı bulduk. Bu konuda, bize ilgili kurumlarca aktarılan ve dikkat çekmek istediğim bazı hususlar var. Bunlardan en önemlisi, ABD sınırları içinde FETÖ’nün hâlâ 150 civarında okulu olduğu, FETÖ’nun ağırlığının ve merkezinin Houston olduğu, bununla birlikte, örgütün ABD basınına ve Temsilciler Meclisine ve Senato, Kongre üyelerine sürekli olarak ziyaretlerde bulunduğu ve Türkiye aleyhine demeçler verdiği anlaşılmıştır. Bu konuda hem büyükelçimizin hem de STK’lerimizin FETÖ’nün bu yalanlarını çürütmek için yoğun çaba harcadığını buradan ifade etmek isterim. Geçen sene FETÖ’nün, bu kulis faaliyetlerine yaklaşık olarak 6 milyon dolar para aktararak büyük meblağlarla Temsilciler Meclisi ve Kongre üyelerini kandırmaya çalıştığını biliyoruz. Bu anlamda, karşı hareket olarak TASC, SETA ve Yunus Emre Enstitüsü, THO vakıfları aktif olarak çalışmaktadır. Bu kurumlar, özellikle, yabancı öğrencileri dil eğitimi başta olmak üzere diğer etkinliklerle ülkemize çağırmakta ve onlara ülkemizi tanıtmaktalar. Bu faaliyetler ülkemizin tanınırlığının artması anlamında önemlidir. Ayrıca, Türk Mirası Organizasyonu (THO) ve diğer kuruluşlarımız, ABD’nin önde gelen kişileriyle ikili görüşmeler vasıtasıyla FETÖ’nün ABD’de oluşturduğu yalan iklimini yıkmaya çalışmaktadırlar. Bize de, FETÖ’yle mücadele etme anlamında ABD’ye sık sık ziyaretlerde bulunmamızı ve milletvekillerine FETÖ gerçeğini ilk ağızdan anlatmamızı tavsiye etmişlerdir.

Yine aynı akşam Maryland’da kurulan Amerika Diyanet Merkezindeki muhteşem külliyei görme fırsatını bulduk. Külliyenin, ABD’deki tüm Müslümanlar için çok önemli bir kongre, eğitim merkezi ve dinî merkez olduğuna şahit olduk ve bu konuda öncülük etmesinden dolayı ülkemizle bir kez daha gururlandık. Bu türden merkezlerin FETÖ’yle mücadelede oynadığı kritik rolü de gördük.

ABD'deki son günümüzde ise Dış Politika Kadın Bürosu Başkanı Kimberly Freeman'le görüştük ve Üniversiteli Kadınlar Amerikan Birliği Başkan Yardımcısı Gloria Blackwell'le kız çocuklarının bilim teknoloji, matematik ve mühendislik alanlarındaki faaliyetleriyle ilgili yürüttükleri aktiviteleri ve bursları dinleme fırsatı bulduk.

Son olarak da Amerikan-İslam İlişkileri Konseyi Başkanı Nihad Awad'la görüştük. Burada, Amerika'daki Müslümanların birlikte hareket etmesi için Amerikan-İslam İlişkileri Konseyi ve bizim kuruluşlarımızın, Diyanet Merkezinin önemine bir kez daha vurgu yapıldı. Konsey Başkanı, FETÖ'nün ABD'de yürüttüğü lobicilik faaliyetlerini anlattı ve kendisinin bu konuda yaptığı çalışmalardan bahsetti. Konsey Başkanının ifadeleri bizim için çok anlamlıydı çünkü ABD'deki Müslüman Birliği Başkanının FETÖ'nün gerçek yüzünü görmesi ve buna yönelik olarak bizim yanımızda olması bizi ayrıca mutlu etti. Ayrıca, CAIR'in ABD'li gençleri Filistin'e götürerek oradaki insanlık dramını doğru anlamalarına yönelik yürüttüğü çalışmaları, Filistin sorununun çözümüne yönelik katkılarını gördük; bunlar bizi ayrıca memnun etti.

Değerli milletvekilleri, ABD çalışma ziyaretinde öne çıkan bir başka önemli husus ise ABD menfaatleri söz konusu olduğunda, iktidarıyla, muhalefetiyle, basınıyla, STK'siyle Amerikalıların bir bütün olarak hareket edebildiklerine şahit olduk. Devletin bekası için yürütülen çalışmalarda özellikle medyanın çok önemli bir rol oynadığını gördük.

Burada bizim de almamız gereken dersler olduğunu düşünüyorum. Yaptığımız görüşmelerde, ülkemizde dile getirilen bazı sorun alanlarının yurt dışında ülkemiz aleyhine ne kadar etkili bir şekilde kullanıldığını gördük. Dolayısıyla, biz parlamenterlerin ve siyasi parti başkanlarımızın, özellikle ortak ülke menfaatleri söz konusu olduğunda, ülkemizi yurt dışında kötü göstermeye yönelik demeçlerden mümkün olduğunca sakınmamız gerektiğine bir kez daha şahit olduk. FETÖ'nün ABD'de lobicilik faaliyetlerine geçen yıl 6 milyon dolar harcadığını ifade etmiştim. Bu tür demeçlerin onların ekmeğine yağ sürdüğünü müşahade etme fırsatı oldu. Burada çok dikkatli davranmamız gerektiğini tekrar belirtmek istiyorum.

Ülkemizin tanıtımını ABD'de doğru bir şekilde yapmalarından, FETÖ'nün gerçek yüzünü ABD'lilere çeşitli yollarla anlatmalarından dolayı TASK'a, Yunus Emre Vakfına, SETA'ya ve THO vakfına buradan teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum.

III.- KONU

A) ALT KOMİSYON RAPORLARI

1.- Yurt Dışında Yaşayan Türk Vatandaşı Olan ve Vatandaşlıktan İzinle Çıkmış Kadınların ve Ailelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri Konulu Alt Komisyon Raporu

BAŞKAN – Sayın üyeler, bildiğiniz gibi, Komisyonumuz 27 Ocak 2016 tarihli toplantısında “Yurt Dışında Yaşayan Türk Vatandaşı Olan ve Vatandaşlıktan İzinle Çıkmış Kadınların ve Ailelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri” konulu bir alt komisyon kurmuştur. Alt komisyon bugüne kadar 17 toplantı yaparak ilgili tüm bakanlıklar ve kamu kuruluşlarının temsilcilerini dinlemiş, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın sorunlarını yerinde incelemek üzere Hollanda, Fransa ve Almanya'da çalışma ziyaretlerinde bulunmuştur. 31 Ocak 2018 tarihli toplantımızda Başbakan Yardımcısı Sayın Hakan Çavuşoğlu alt komisyon çalışma alanına giren konularda tüm Komisyon üyelerimizi bilgilendirmişlerdir.

Toplantılar ve yerinde inceleme faaliyetlerinden elde edilen değerli bilgiler alt komisyonumuzda 22 Şubat 2018 tarihinde kabul edilen raporda yer almaktadır. Alt komisyon raporu geçen hafta üyelerimize dağıtılmıştır.

Alt komisyon çalışmalarını yakından takip etmiş biri olarak söyleyebilirim ki alt komisyon raporu ayrımcılıktan eğitim ve yabancı dil sorununa, hukuki işlemlerin tanınması, tenfizinden uyuşturucu madde bağımlılığına ve kadına karşı şiddete kadar çeşitli yelpazede, yurt dışında yaşayan kadınlarımızın sorunlarının neredeyse tamamını incelemiş ve çözüm önerileri getirmiştir.

Alt Komisyon Başkan ve üyelerine çalışmalarından dolayı teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum.

Şimdi rapor hakkında detaylı bilgi vermek üzere Alt Komisyon Başkanımız Tülay Kaynarca'ya sözü bırakıyorum.

Buyurun Tülay Hanım.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Sayın Başkan, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; öncelikle toplantımızın hayırlı olmasını diliyorum.

27 Ocak 2016 tarihi itibarıyla kurulan “Yurt Dışında Yaşayan Türk Vatandaşı Olan ve Vatandaşlıktan İzinle Çıkmış Kadınların ve Ailelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri” başlıklı alt komisyonumuz çalışmalarını tamamladı. Komisyonumuz alt komisyon çalışmalarından sonra rapor hazırlığını da gerçekleştirdi ve bugün değerli KEFEK üyelerinin onayıyla, inşallah, raporumuzun hayata geçmesini, devamında yapacağımız çalışmalarla da ilgili bakanlıklarla, ilgili kuruluşlarla görüşmeye devam ederek de sonuca ulaşabilecek çalışmalar yapmayı öngörüyoruz.

Yaklaşık 17 toplantı gerçekleştirdik ve bu 17 toplantıdan 15'ine tamamen yurt içindeki kamu kurumlarından -İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanları, Diyanet İşleri, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı gibi- birçok direkt bağlantılı, ilgili genel müdürlükler, başkanlar ve -Saygıdeğer Başkanımız da ifade etti- en son toplantımıza Yurt dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının direkt bağlı olduğu Başbakan Yardımcımız Sayın Hakan Çavuşoğlu da katıldı. Dolayısıyla, bu problem ve çözüm önerilerinin Hükümet bazındaki ele alınışıyla ilgili de raporumuza dercetme fırsatı bulabilmiş olduk.

Çalışma ziyaretleri bünyesinde Türklerin, vatandaşlarımızın en fazla yaşadığı ülkeleri önemsedik. Bunların içerisinde Almanya ilk sırada yer alıyor. Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızdan 6 milyonu aşkın nüfusun yaklaşık 3,5 milyonu Almanya'da yaşıyor ve bunu Fransa, Belçika ve Hollanda takip ediyor.

Çok değerli KEFEK üyelerimiz, buralardaki sorunlar ülkelere göre farklılık arz etse de en çok vatandaşımızın yaşadığı ülkelerde, ana başlıklarla ele aldığımızda; öncelikle Türk dilinin, kültürünün, aile yapısıyla ilgili başlıkların öne çıktığını, yargısal süreçlerden kaynaklanan sorunların çok önemli olduğunu, gençlik daireleri -ki Türkiye'deki dengliği koruyucu aileleri de içinde barındıran, yetim çocukların ya da evlerden bir şekilde kurumlara alınan evlatları ilgilendiren, yurt dışındaki tanımı ise gençlik daireleri- bu konudaki problem ve başlıkların, yine kadına yönelik şiddetten sosyal güvenlik alanlarına kadar, ayrımcılık ve İslamofobi -bu çok önemli- kültürel hassasiyete uygun uzmanların Türkiye'den orada çalışıyor olması, ilgili kurumlarda yer alması, bu başlıklar da yine... Diğer bir başlığımız da bağımlılık, kurumsal yapılanma ve koordinasyon, sivil toplum kuruluşları ve sosyal yardımlaşma vakıflarının da içinde olduğu sistem.

Bütün bu başlıkların her biriyle ilgili görüşlerimizi analiz ederken bir taraftan da yasal düzenlemeleri hızlandırabilmek adına bazı takiplerde bulunduk. Bunların içerisinde en sevindirici olanlardan birini ifade etmek isterim, o da şu: Tanıma ve tenfizle ilgili başlıktı bu. Tanıma ve tenfizde, Türk mahkemelerinin boşanma davalarını tanınamasından kaynaklı birçok sorun ortaya çıkıyordu. Örneğin kadının yeniden evlenememesi, çiftlerin ölüm vakası gerçekleştiğinde miras hukukundan doğan dezavantajların ya da problemlerin oluşması, nüfus kütüğüne işlenmediği için pasaport ve ikamet problemlerinin yaşanması

gibi; bunlar tabii sadece birkaç başlık. Ama bu arada, Komisyon çalışmalarımız devam ederken önce kanun hükmünde kararnameyle -geçen yıl şubat itibarıyla- arkasından yeni, henüz şubat ayında imza koymuş olduk; kendimiz bu kanunu Meclisten çıkarttık. Ve sevindirici olan, şubat itibarıyla hemen bir hafta içerisinde uygulama yönetmeliğinin de çıkmasıdır. Bu uygulama yönetmeliği de çıkınca, Türk mahkemeleri, eğer aile boşandıktan sonra çiftler ortak imza atabiliyorlarsa, ortak başvuruda bulunuyorlarsa boşanmaları tanınmış oluyor Türkiye’de, nüfus idarelerinde bu gerçekleşiyor. Az önce ifade ettiğim sorunların her biri ortadan kalkıyor. Ama diğer önemli başlıksa bu şekilde bekleyen 15 bini aşkın dava var. Otomatikman zaman kaybindan, miras hukukundan çocuk velayetine, kadının bireysel probleminin oluşması, evlenememesi gibi şikâyetlerinin her birinin ortadan kalkmış olacağı bir süreç başladı. Ne zaman itibarıyla? 7 Şubat itibarıyla yayınlanan yönetmelikle bu uygulamaya konu ve binlerce davaya bu konuda kolaylık sağlanmış oldu. Ama işin bir de tenfiz kısmı var. Bununla ilgili de ilgili mevzuatlarda düzenleme yapılması gerekiyor. Taraflar eğer karşılıklı bir anlaşma yapmaz ise az önce ifade ettiğim kanun burada geçerli değil çünkü eğer karşılıklı anlaşma olmaz ise kadını da mağdur eden birçok başlık ortaya çıkabiliyor. Dolayısıyla çiftler ortak imza koymazlarsa burada yeniden Türkiye’de, Türk mahkemelerinde dava açma şartı geçerli. Tenfiz ve diğer konudaki sorunların değişiklikle ilgili de Tebligat Kanunu’nda bazı değişiklikler yapılması gerekiyor, bununla ilgili süreci de yakından takip edeceğiz.

Yine çalışmamız içerisinde kanunla sonuçlanacak bir başlık daha var, onu da raporumuza dercetmiş olduk. Özellikle anne, babası vatandaşlıktan çıkmış olması nedeniyle 18 yaş altı evlatların, çocuklarımızın Türk vatandaşlığını kaybetmesi durumu vardı, dolayısıyla çifte vatandaşlığı kaybetmemesi adına da bir yasal düzenleme yapmamız gerekiyor. Bunu gerek Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı gerekse diğer başlıklarda kanun hükümlerinin gözden geçirilmesine yönelik başlığı da raporumuza dercetmiş olduk, bunu da çok önemsiyorum.

Bazı İslamofobi, ayrımcılık, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız özellikle kadınlara yönelik karşılaşılan problemlerde ABAD kararları çok önemli, Avrupa Birliği ve Adalet Divanının gündeme getirdiği başlıklar çok önemli ve değerli. Bunlarla ilgili de bir kamuoyu oluşturma, ülkeler arası, uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan haklarımızı kullanmak ve buradaki sivil toplum kuruluşlarını daha canlı, onlara destek veren yapıyla hareket ederek vatandaşlarımızın haklarını, özellikle kadınlarımızın ayrımcılık ve İslamofobiden kaynaklı haklarını savunabilmemiz, bununla ilgili çalışmalar yapabilmemiz gerekiyor, bunu da raporumuza dercetmiş olduk.

Ana başlıklarla ben bunları ifade etmek istiyorum, Komisyon üyelerimizin de mutlaka aktaracakları var. Ben bu çalışmada yaklaşık iki yıl süren alt komisyon çalışmamızın çok uyumlu gerçekleştiğini söylüyor, Komisyon üyelerimizin her birine çok çok teşekkür ediyorum. Ayşe Hanım, Ertuğrul Bey, Salih Bey’le birlikte AK PARTİ’den, Sibel Hanım, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilimiz olarak ortak çalıştık. Selina Hanım’la da son iki toplantımızda görev değişikliği dolayısıyla birlikte görev yaptık. Ve bu rapor çalışmasında çok mutlu olarak ifade ediyorum, gerçekten Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun 2009’da Kanun’la kurulduktan sonra birçok çıkarttığı yasal düzenlemede, birçok hazırladığı raporda ortak imzayla hareket ettiğinin örneklerinden birini de biz bu raporda gerçekleştirmiş olduk.

Ben emekleri ve katkıları için tüm alt komisyon üyesi çok değerli milletvekillerimize teşekkürlerimi sunuyorum ve sözü değerli üyelerimize bırakıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, öncelikle Komisyonumuzda görev almış üyelerimizle başlarsak herhâlde daha güzel olur.

Sibel Hanım'ın bayağı emeği var, son raporun son kısmında ikinci dönemine başladığımız Komisyon sürecinde başka bir görev dolayısıyla aramızda değil ama çok emeği var, o yüzden Komisyonumuzda görerek kendisine söz vermek istiyorum.

Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyelerimiz; ben geçen dönem yani yasama döneminin birinci devresinde Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda görev yaptım. Görev yaptığımızın ikinci veya üçüncü toplantısında da alt komisyonlar kurma kararı aldık ve İstanbul Milletvekilimiz Sayın Tülay Kaynarca'nın başkanlığında yurt dışında yaşayan kadınlar özelinde ve doğal olarak orada yaşayan ailelerin, oradaki vatandaşlarımızın sorunlarına odaklanan bir alt komisyonda ben de görev yaptım. Komisyon raporu çalışmalarıyla ilgili, malum sizlerin de bildiği yasama faaliyetlerinin aksamaması nedeniyle süremizi biraz aştık ve doğal olarak bir yasama devresini tamamladık. Ben de ikinci devrede Komisyonda görev yapmamakla birlikte Komisyonun rapor aşamasında bulundum. Sayın Başkan da bu yönde değerli üyelerimiz de bu yönde karar kıldılar, ben de son raporlaşma aşamasında, şimdi son aşamada değerli milletvekilimiz partimiz adına Selina Doğan tamamladı çalışmayı. Ben de tabii öncelikle iki yıl süre boyunca görev yaptığım Değerli Başkanımız, Komisyon üyesi değerli milletvekili arkadaşlarımızla büyük bir disiplin içerisinde çalışmamızı yaptık, Sayın Başkanın söylediği gibi. Düzenli toplantılarımızı gerçekleştirdik, bizim çalışma alanımızı ilgilendiren birçok kamu kurumunu dinledik, davet ettik, sunumlarını dinledik. Tabii, değerli bilgiler edindik, eksiklikleri gördük, alan çalışması yapmak istedik, bazen ülkemizle diğer ülkeler arasındaki diplomatik gerilimler nedeniyle çalışmalarımız aksadı, ertelemek durumunda kaldık, bu da doğal olarak raporun aksamasına sebebiyet verdi.

Çalışmalarımızı evet, uyum içinde gerçekleştirdik. Kadın Erkek Fırsat Eşitliğinin açıkçası -Başkanın da söylediği gibi- misyonuna uygun bir şekilde gerçekleştirdik. Ki konumuz da zaten buna çok elverişli bir konuydu, KEFEK'in diğer alt komisyon konularında olduğu gibi. Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın, ailelerin, kadınların, genç nesillerin özellikle temel sorun alanları nelerdi ve biz yasama organı olarak sorunları tespit edip nasıl çözmek için önerilerde bulunacaktık, buna odaklanmıştık. Evet, temel sorun alanları vardı. Eğitim, açıkçası bizim ülkemizde de olduğu gibi birçok ülkede temel sorun alanı. Tabii, orada, farklı ülkelerde yaşayan vatandaşlarımız açısından bu çok daha büyük sıkıntılar yaratıyordu. Ana dilde eğitim özellikle genç nesilde, genç jenerasyonda böyle bir temel sorun alanı vardı, kültürel yozlaşma vardı doğal olarak. Aile bağları, aile yapıları, boşanmaların çok fazla arttığını ve bunun sebeplerinin neler olabileceğini... Şiddet konusu çok karşımıza gelmedi, sadece raporlarda bizim karşılaştığımız çok bariz bir şekilde bir şiddet konusu yoktu açıkçası. Uyuşmazlıklar çok fazla var, dil sorunu çok fazla var, velayet sorunları, aile içi tartışmalar nedeniyle özellikle Almanya gibi ülkelerde çocukların velayetlerinin başka ailelere geçici olarak verilmesi ki bir aile ziyaretimiz de olmuştu bu noktada Hollanda'da sanırım. Boşanmaları biz raporumuzda bunu kullanmak istemedik, işte ithal gelin, ithal damat kavramı, buna yer vermek istemedik ama bunun sorun olduğunu gördük. Çalışmamız devam ederken OHAL sürecinde olmamız sebebiyle bir kanun hükmünde kararnameyle -sonrada kanunlaşan- boşanmalar konusunda tanıma, tenfiz noktasında kısmen bir çözüm sağlandı. Biz doğal olarak muhalefet partili temsilciler olarak biz bunun bir KHK'yle değil de raporu tamamladıktan sonra bizim önereceğimiz bir kanun teklifiyle yani Komisyonumuzun önereceği bir kanun teklifiyle gerçekleşmesini istedik. Ancak bu bir kısmen çözüm oldu, taraflar eğer anlaşırsa dava süreci kolaylaşacak, kısmen bir çözüm olmuş oldu.

Bunun dışında eğitim konusu çok önemli gerçekten, temel sorun alanı bu konu. Ülkelerde ikili görüşmelerde belki diplomatik yollarla ya da ikili uluslararası anlaşmalarla dil konusunda, ana dilde eğitim alması noktasında kolaylıklar sağlanabileceğini önerdik. STK'ler konusu çok gündemimize geldi, dağınık bir STK yapısı olduğunu gördük. Bu konuda da yine önerilerimizde STK yapılarının daha bütünleştirici çok dağınık ve gerçekten dinsel temelli, cemaat temelli ayrışmalar olduğunu gördük ve vatandaşlarımızın bu tür ayrışmalardan zarar gördüğünü, bunların daha bütünleşik ve konsolosluklarımızın, büyükelçiliklerimizin görevlerinin çok önemli olduğunu, orada çalışan personel ihtiyacı vatandaşlarımıza cevap verebilecek, onların ihtiyaçlarını karşılayabilecek... Çünkü orada vatandaşlarımız bilgiye ulaşma noktasında farklı sivil toplum kuruluşlarıyla bağ kurmak durumunda kalıyorlar, bu da bazen suistimal ve kötü niyetli STK'lerle karşılaşmalarına sebebiyet verebiliyor ya da bilgili olmayan kimselerle karşılaşmalarına sebebiyet verebiliyor. Doğal olarak cemaat ve dinsel yapılar noktasında doğru bilginin, bizim kendi devletimizin kurumlarından, kendi devlet kurumlarımızın yetiştirdiği dini bilgiye sahip, nitelikli personellerle böylece sorunun çözülebileceğini biz önerdik. Konsolosluk ve büyükelçiliklerde, ataşeliklerimizin güçlendirilmesini önerdik çünkü bunun, Düsseldorf'ta Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bir örnek ataşelik çalışmasına şahit olduk, bunun da yaygınlaştırılması gerektiğini önerdik. Yani vatandaşlarımızın doğrudan, teknik, doğru bilgi alabilecekleri, hukuksal destek alabilecekleri, karşılaştıkları her türlü sorunda -ailevi olabilir bu, özel sorunlar olabilir, bazen psikolojik destekler gerekebilir- konsolosluk ve büyükelçiliklerde nitelikli personellerle iletişim bağları ve bilgi enformasyonunun sağlanması gerektiğini önerdik ve Türkiye Cumhuriyeti devletin de diplomatik ilişkilerinin, devletlerle olan ilişkilerinin güçlendirilmesi, bunların çözümü noktasında daha yapıcı olması gerektiğini düşündük.

Sayın Komisyon Başkanımız giriş konuşmasında Amerika'daki izlenimlerinden bahsetti ve orada önemli bir konuya değindi, ülkemizdeki devlet yöneticilerinin, siyasi parti başkanlarının, parlamenterlerin, temsilcilerin kullandığı dilin çok önemli olduğunu söyledi. Buna biz de çok rastladık. Çünkü alan çalışması yaptığımız ülkelerde, bizim ülkemizde devlet başkanlarının ya da bizi temsil eden, Hükümetimizi, devletimizi temsil eden yetkililerin özellikle miting meydanlarında kullandığı, başka ülkelere yönelik kullandığı ayrıştırıcı dilin bizim orada yaşayan vatandaşlarımız için dezavantajlı bir durum oluşturduğunu, o mitingde söylenen bir sözün yakın komşusuyla ilişkisine zarar verdiğini, bir gerginlik yarattığını dile getirmişlerdi, Almanya'da böyle bir toplantıda bu mevzu olmuştu. Biz de bu konuda çok hassasız. Ülkemizin ortak değerlerinin hiçbir siyasetçinin ya da hiçbir siyasi partinin kişisel, günübirlik amaçları doğrultusunda kullanılmaması gerektiği konusunda sanırım hepimiz mutabıkız. Bu konuda da hassas bir dil kullanmamız gerektiğini düşünüyorum. Bu konuda ben de Başkana katılıyorum dilin çok önemli olduğuna. Orada bizim vatandaşlarımızın toplumsal hayatlarına ve komşuluk ilişkilerine zarar vermeyecek bir dilin, söylemin olması gerektiğini ben de katkı anlamında dile getirmek istedim.

Önerilerimiz açık, net. Bununla ilgili Komisyonumuz raporumuzu ilgili bakanlıklara iletebileceğimizi, bununla ilgili kanun teklifini de yine Komisyon olarak yapabileceğimizi; burada muhalefet veya iktidar olarak değil, Türkiye Cumhuriyeti Parlamentosu olarak çözüm odaklı ve yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın hak ve sorunlarıyla gerçekten ilgilenildiğini ve bunu da çözmek için adım atıldığını onlara hissettirmek gerektiğini düşünüyorum.

Bunun dışında, şunu da eklemek istiyorum, alt komisyonda dile getirmiştik ama sizlere de bilgi vermek istiyorum: Komisyonun ilk taslak raporunu uzman arkadaşlarımız -onlara da teşekkür ediyoruz, büyük bir çabayla hazırladılar- hazırlarken ben muhalefet partisi temsilcisi olarak, Cumhuriyet Halk Partisini temsilen, eksiklikleri, raporda nelerin olması gerektiğini ve bu raporun gerçekten Türkiye Cumhuriyeti Parlamentosunun kalıcı bir raporu olacağını, kullanacağımız dilin, tekniğin, alıntıların

doğru bir akademik çalışma mahiyetinde olması gerektiğini ilettim. Bir muhalefet şerhi hazırlamak istedim bunlarla ilgili önerim olarak ancak alt komisyonda birlikte aldığımız kararlar muhalefet şerhi eklemek yerine bizim muhalefet olarak önerilerimizin Komisyon Başkanı, uzmanlar ve değerli üyelerimiz tarafından rapora eklenmesi kabul edildi. O nedenle muhalefet şerhi yazmak yerine raporun bütüncül olarak ve daha nitelikli çıkması anlamında görüş ve önerilerimiz de rapora eklendi. Bunu da bilgilerinize sunmak istiyorum.

Biz başarılı ve uyumlu bir çalışma gerçekleştirdik. Başkanın da söylediği gibi, uyumlu bir çalışma oldu, çözüm odaklı oldu. Siyasi kaygıları bir kenara bıraktık ve somut çözümler getirecek nitelikli bir rapor hazırlama çabasında olduk.

Emeği geçen bütün çalışma arkadaşlarıma ben teşekkür ediyorum, bundan sonraki Komisyon çalışmalarında da başarılar diliyorum. Ben tabii ki Komisyonun çalışmalarını takip edip katkı sunmaya gayriresmî olarak devam etmek isterim. Umuyorum 26'ncı Dönem olarak biz başarılı bir KEFEK çalışması ve rapor olarak Parlamentomuza kalıcı bir rapor bırakmış... Vatandaşlarımızın sorunlarını çözmek açısından da somut, kanuna dönüşmüş bir şekilde katkı sunmaktan mutlu olacağımı dile getiriyorum.

Teşekkür ediyorum tekrar.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI(Devam)

3.- Komisyon Başkanı Radiye Sezer Katırcıoğlu'nun, İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Alt Komisyon Raporu'nun görüşmeleri sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Sayın Özdemir'e ben de teşekkür ederim hem emeklerinden dolayı hem de konuşmasından dolayı. Yalnız, konuşmasındaki bir konunun altını çizmek istiyorum. Benim ABD ziyaretleriyle ilgili, temaslarımla ilgili olarak, ülkenin ortak sorunlarında, bekasıyla ilgili ve toplumsal meselelerle ilgili ülke politikalarını eleştirmek ve onunla ilgili söylem noktasında ülke içinde tüm unsurların aynı dili kullanmasından bahsettim ben. Bir liderin ülkesiyle ilgili bir sorunu ortak bir paydada birleşerek ifade etmesinin gerekliliğini çizdim. Sizin bahsettiğiniz çok daha farklı bir şey. Başka bir ülkenin bizim ülkemizle ilgili tutumunu eleştirmek ve bununla ilgili bir söylem içinde olan liderlerle ilgili söylediğiniz şeydi herhâlde. Benim söylediğim tamamen farklı bir durum, ülkenin bekasını ilgilendiren hususlarda, başta dış politikalar olmak üzere ve toplumsal meselelerle yani işte kadın, çocuk ve diğer konularla ilgili ortak duruş o kadar net ki -burada, heyetimizde Elif Doğan Türkmen de vardı Cumhuriyet Halk Partisinden, şu an aramızda yok ve Ayşe Sula vardı heyetimizde- şiddetle ilgili veri istiyoruz, bize vermiyorlar yani söylemiyorlar. Siyaseten cevap veriyor, dolaştırıyor, vermiyor. Medyada çocuk istismarı ve çocuğa yönelik şiddeti nasıl ikinci mağduriyetleri önleyerek haberleştiriyorsunuz, bununla ilgili düzenlemeniz var mı dediğimizde kesinlikle cevap vermiyorlar. Başka şekilde, başka şeylere cevap vererek konuyu değiştiriyorlar ve kendilerinin dış politikasıyla ilgili yaptıkları şeyleri hatırlattığımızda hiç bunlara cevap vermiyorlar, sığınmacılarla ilgili söylediğimiz zaman görmezden geliyorlar 3,5 milyonu. Bu gibi durumlarda yani ülkenin bekasıyla ilgili, toplumsal meselelerde onlar bunu çok güzel başarmışlar Sayın Özdemir ve değerli arkadaşlarım. Tekrar altını çiziyorum: Ülkenin bekasıyla ilgili, dış politikasıyla ilgili ve toplumsal meselelerde ülkenin imajını bozacak, ülkeyle ilgili başka herhangi bir sıkıntı oluşturacak hiçbir demeci ve duruşu sergilemiyorlar. Ben bunu ifade etmek istiyorum. Bizim en büyük ihtiyacımız bu. Onların başardığı ve bizim başaramadığımız tek şey bu. Biz, onlardan çok daha iyi ve güçlü bir ülkeyiz. Aslında, insan olarak ve yaşam kalitemiz olarak da çok farklı değil. Çok daha aşağı durumlarda olmalarına rağmen verdikleri fotoğraf bu. Ben bunu belirtmek istemiştım. Bu konuda doğru anlaşılacak için ifade etmek istedim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özdemir, konu dışına çıkmayalım isterseniz. Komisyon toplantılarını bir bitirelim, bu hususta toplantının sonunda tartışalım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – İzin verirsiniz sadece bir dakika...

BAŞKAN – Buyurun.

IV.-AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Komisyon Başkanı Radiye Sezer Katırcıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben zaten sunuş konuşmanızdaki söyleminize katılıyorum, ortak dil, ortak duruş...

BAŞKAN – Artı, onun üstüne mi söylediniz?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Onunla bağlantılı olarak bizim de karşılaştığımız... Ki sayın Komisyon üyelerimiz ve Sayın Başkanımızla biz yurt dışında yapmış olduğumuz çalışmalarda, toplantılarda, ortak duruşumuz, hassasiyetlerimiz noktasında özellikle ortak bir dil kullandık. Buradaki iç siyasal sorunlarımızı bir kenara bırakıp orada ortak bir dil konusunda büyük bir hassasiyet gösterdik.

BAŞKAN – Olması gereken de buydu zaten, bu anlamda gerçekten takdire şayan.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Benim de mensubu olduğum Cumhuriyet Halk Partisinin dış politika noktasında, duruşu noktasında da sanırım böyle bir sorun yok.

BAŞKAN – Ama şunu da ifade etmem gerekir: Kendi ülkemizin bekasıyla ilgili yetkililerin, genel başkanların, Cumhurbaşkanımızın ve diğer siyasilerin söylemlerinde... O ülkede yaşayan kişilerin sıkıntıya uğraması, işte bazı zorluklar yaşaması noktasındaki hassasiyetinizi anlıyorum ama Türkiye Cumhuriyeti'nin bu sıkıntıları giderme ve oradaki milletine sahip çıkma noktasında da güçlü bir duruşu var. Bunu da ifade etmek istiyorum yani onları tek başına bırakmış değiliz kendi ülkemizle ilgili. Bunu da ifade etmek isterim.

III.- KONU(Devam)

A)ALT KOMİSYON RAPORLARI(Devam)

1.- Yurt Dışında Yaşayan Türk Vatandaşı Olan ve Vatandaşlıktan İzinle Çıkmış Kadınların ve Ailelerin Sorunları ve Çözüm Önerileri Konulu Alt Komisyon Raporu(Devam)

BAŞKAN – Evet, ikinci olarak da Komisyonda çalışan arkadaşlarımıza söz vermek isterim. Söz almak isteyen var sanırım.

Sayın Soysal, buyurun.

ERTUĞRUL SOYSAL (Yozgat) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gerek Alt Komisyon Başkanımız gerek Sibel Hanım çalışmalarla ilgili çok kapsamlı, çok güzel bilgiler verdiler. Tabii, yaklaşık iki sene oldu. 18 Şubatta biz faaliyete başladık. 15'e yakın yurt içi, 3 tane de yurt dışı ülke olmak üzere toplantılar yaptık. Birçok bakanlıktan -işte, Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı- TİKA, Yurtdışı Türkler vesaire gibi birçok kurumdan yurt dışında yapmış oldukları çalışmalarla ilgili deneyimlerini dinledik; onlarla bilgilendik, sorunları tespit ettik. Tabii, bizzat yurt dışına giderek orada yaşayan ailelerimizin, çocuklarımızın, kadınlarımızın sorunlarını tespit etmek adına birçok toplantı tertip ettik. Tabii, bunların hepsini tespit ettikten sonra çözüm önerileri noktasında da epeyi kafa yorduktan sonra rapor da bu şekilde, derli toplu bir şekilde ortaya çıktı.

Ben, tabii, emek veren bütün Komisyon üyesi kardeşlerime, arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Zaten sorunlar belli, ailelerin oradaki sorunları. Zaten bu Komisyondan önce de birkaç sefer, belki üç beş sefer, yurt dışında gittiğimizde yapmış olduğumuz toplantılarda hep gündeme geliyor idi, biz de kendi çapımızda, elimizden geldiği kadıyla Hükûmete, bakanlarımıza oradaki bütün sorunları iletip çözüm önerileri noktasında hep yardım istemiştik ve çoğunu da sağ olsunlar, hep gündeme getirdiler, birçok konuyu çözdüler. En son, işte tanımayla ilgili olan kısım çözüldü, daha sonrasında -yine Başkanımızın ifade ettiği- anne, baba vatandaşlıktan çıktığında 18 yaş altı çocukların durumuyla ilgili netlik olması adına rapora dercedildi, o da çok güzel bir tespit oldu. İşte oradaki önemli olan husus oradaki ailelerin, çocuklarımızın dillerine, kültürlerine, ananelerine, inançlarına sahip olması noktasında hem Türkiye’den hem oradaki STK’lerden yardım alarak bizlerin de üzerimize düşeni yaparak birçok sorunu çözme noktasında kafa yormamız gereği ortaya çıkıyor tabii. İşte orada İslamofobi var, ayrımcılık var, kadına yönelik şiddetler mutlaka oluyor. Tabii, bilgi almakta zorlanıyoruz -biz de hep beraber gittik gördük- ilgili kurumlardan bilgi istediğimizde bize bilgi vermekte hakikaten zorlandılar, vermediler de yani hemen üstü kapalı geçtiler ama güzel bir çalışma oldu, güzel bir rapor da çıktı. Ben Başkanımıza da teşekkür ediyorum tabii, bizler ne kadar katkı versek de en büyük gayret ve çaba Başkanımızın. İnşallah, bunun da biz bu saatten itibaren de takipçisi olacağız. Birkaç nokta var, Hükûmetimize iletilecek noktalar var, takipçisi olacağız ve tespit ettiğimiz sorunların, birkaç sorunun çözümü noktasında da gayretlerimizi devam ettireceğiz diyorum.

Ben tekrar emeği geçen bütün arkadaşlara teşekkür ediyorum. Sağ olsunlar, var olsunlar.

BAŞKAN – Biz de teşekkür ederiz emeği geçenlere.

Sayın Sula, buyurun.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Yurt dışında yaşayan Türklerle ilgili ve kadın özelindeki sorunları tespit etmek anlamında yaptığımız Komisyon çalışması gerçekten bizim de pek çok konuya daha yakından vâkıf olmamızı sağlayan ve çözüm üretme noktasında da öneri getirmemize vesile olan güzel bir çalışmaydı. Komisyonun yaptığı çalışmanın detaylarıyla ilgili hem kıymetli Başkan Tülay Hanım hem de arkadaşlar da bilgi verdiler, çok tekrara girip arkadaşları da bu anlamda yormak istemiyorum ama vatandaşlık bilincinin çok daha sağlıklı ve sağlam olduğunu görmek, özellikle hani oy kullanma hakkının verilışinden sonra vatandaşlarımızla daha yakın bir diyalogumuzun ve aidiyet hissimizin oluşması oradaki sorunlara daha hızlı ve daha ortak, bütüncül bir bakış açısıyla beraber ortak bir komisyon şeklinde çözüm üretmemizin de yolunu açıyor. Çok hayati noktalara değinen güzel bir çalışmayı gerçekleştirdik. Yurt dışındaki Türklerin özellikle gördüğümüz -kısmen Sibel Hanım da değindi- en önemli sıkıntılarından bir tanesi bireysel anlamda ya da kolektif kültür oluşturma noktasında biraz sıkıntı yaşamaları. Kendi sorunlarına bulundukları ülkede çözüm üretme noktasında STK’leşmenin yoğun olduğunu ama o STK’ler arasındaki diyalogun ve koordinasyonun eksik olduğunu özellikle gözlemleme imkânına sahip olduk. Yurt dışında yaşayanların farklı dünya görüşlerine mensup olsalar da aslında Türkiye menfaatleri doğrultusunda hem orada koordine olmaları hem kendi yaşadıkları ülkede söz sahibi olmaları hem de Türkiye’de söz sahibi olmaları anlamında önemli. Şunu gördük ki özellikle Türkiye’deki seçimlere ve Türkiye’deki olaylara son derece ilgili bir vatandaş kitlemiz var yurt dışında ama yurt dışındaki seçimlerde oradaki varlıklarını ifade etme noktasında koordineli ve organize olabilmış bir Türk kimliğinin varlığından söz etmek henüz mümkün değil. Oysa aslında orada rahat edebilmelerinin ön koşulu, vatandaşlarımızın bulundukları ülkelerdeki hukuklarını koruyabilecek bir kolektif şuuru ve birlikteliği ortaya koymalarından geçiyor. Bu raporda orada yaşanan sorunlarla ilgili çok ciddi çözüm önerileri ve tespitler var çünkü hem TİKA’dan hem buradaki akademisyenlerden hem çok

farklı kesimlerden insanları dinleyerek bir sonuca varma imkânına sahip olduk ama oradaki sorunların çözümünde oradaki koordinasyonun sağlanması da en az bu raporun Türkiye ayağında hayata geçmesi gereken hususları tespit etmemiz kadar önemli diye düşünüyorum.

Ben kayıtlara geçsin diye özellikle... Bu raporun çalışma ve uygulama alanında yurt dışındaki Türklerin kendi içindeki koordinasyonunu sağlama noktasında ortak çatı kuruluşlarının oluşmasına ihtiyaç olduğunu özellikle ifade etmek isterim çünkü farklı görüşlerdeki insanları bir araya getirecek ve ortak meselelerde ortak tavır koymalarına katkı verebilecek öyle bir oluşuma ihtiyaç var. En son Amerika ziyaretimizde de bu konuya ilişkin farklı tespitlerimiz oldu. Gerçekten o boyutuyla olaya da bakıp bence o ayağını da güçlendirmek yani yurt dışındaki STK'lerimizin aynı çatı altında buluşabilme, organizasyon kabiliyetini geliştirme anlamında da... Çünkü özellikle yerel yönetimlerde çok az oyla seçimde etki edebilmek imkânı var ve pek çok sorunun oradaki yerel yönetimler ve genel yönetimin uygulamalarından kaynaklandığını görüyoruz. Dolayısıyla Türklerin ve Müslüman azınlıkların orada İslamofobiyle mücadele ederken beraberce Müslüman ülkelerle de bir güç birliği oluşturarak kendi sorunlarına seçim noktasında baskı unsuru oluşturabilecek bir güce kavuşmaları hâlinde oradaki yaşamlarının çok daha rahat olabilmelerinin önünün açılacağını düşünüyorum. Bunu da kayıtlara geçmesi anlamında, ekleme olması anlamında söylüyorum çünkü diğer söylenen pek çok hususa aynen katılıyorum. Zaten birkaç tane toplantımız oldu ve pek çok defa rapor içeriğini beraberce değerlendirme imkânımız da oldu. Ortak dili yakalayabilmek ve ortak tek bir rapor çıkarmak anlamında güzel de bir gayretimiz ve çabamız oldu.

Ben bu raporun Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun o beraber çalışma ruhuna çok uygun bir rapor olduğunu da düşünüyorum. Hayırlara vesile olmasını diliyor, emeği geçen herkese ve size de yakın ilginizden dolayı özellikle teşekkür etmek istiyorum.

BAŞKAN – Ben de çok teşekkür ediyorum.

Sayın Doğan, sizin de söylemek istediğiniz bir şey var mı Komisyonumuzun son bölümünde?

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Hayırlı olsun.

Benim birtakım notlarım olmuştu muhalefet şerhi arzu edilmediği için, onları da zaten Sibel Vekilimiz dile getirmişti benim katılamadığım toplantıda. Onlar hani buraya geçmemiş ama yine de biz onları kayıtlara geçirmiş olduk şifahen.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Engellilerle ilgili olan geçti, üç tanesi geçti. Onu özellikle tek tek, madde madde toplantı sonunda da ifade etmiştik, yine buradan da söyleyeyim: Engellilerle ilgili vardı, eğitimle ilgili vardı, birkaç başlık vardı, onları direkt “Öneriler” kısmına Hande Hanım not olarak aldı. Alınamayanlarsa haklı olarak... Yani kendi düşüncenizi ifade ettiniz ancak toplantımıza katılan konuklarımızın, akademisyenlerin görüşleriyle ilgili olduğu için bizim o görüşe müdahale etme şansımız yok, aynen ifadesini koymak durumundaydık ve o şekilde yer aldığı için onlar olmadı ama diğerlerinin her biri burada ayrıntılı da var, arzu ederseniz bakabilirsiniz. Çünkü haklı öneriler vardı, yapılamayacak olanlar vardı.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim tekrar, hayırlı olsun.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) - Ben de teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz de teşekkür ederiz.

Sayın Kılıç, buyurun.

İMİRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli arkadaşlar; hepinizin Regaip Gecesi’ni tebrik ediyorum. Gerek gecemizin gerekse de bu toplantımızın hayırlı olmasını, hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Yurt dışında yaşayan, Türk vatandaşı olan ve vatandaşlıktan izinle çıkmış kadınların ve ailelerin sorunları ve çözüm önerileri konulu alt komisyon raporunu, bu raporda geçen konuları çok önemsiyorum. Ben de bir kere yurt dışına Komisyonumuzla çıktım, bir iki kere de yurt içindeki toplantılara katıldım. Gerek yurt dışında yaşayan kadınların, erkeklerin gerek engelli kadın ve erkeklerin gerek çalışanların sorunlarını yerinde görmek, onların sorunlarını Komisyonumuz marifetiyle dinlemek gerçekten çok faydalı oldu. Yurt dışında vatandaşlarımızın ve Müslüman toplulukların bulunduğu yerlere ziyaretler gerçekleştirdik. Bu ziyaretlerimiz onlara güven verdi, “İyi ki varsınız.” dediler ve orada görüştüğümüz insanların bir kısmı hâlâ bizleri arıyor, Türkiye’ye geldiklerinde ta buralara kadar gelip bizleri ziyaret edenler var içlerinde. Yurt içinde gerçekleştirmiş olduğumuz toplantılarda gittiğimiz değişik illerde karşılaştığımız bilhassa kadın ve erkekler, sorunlarıyla alakalı bizleri arıyorlar, buralara, Ankara’ya geldiklerinde bizleri ziyaret ediyorlar.

Komisyonumuz Türkiye Büyük Millet Meclisinin en ana komisyonlarından bir tanesi, ben bunun farkındayım. Faydalı çalışmalar oluyor, Genel Kurulumuza bu komisyonlardan çıkan çok değerli görüşler, öneriler intikal ediyor.

Ben yeniden emeği geçen herkesi tebrik ediyorum ve böyle faydalı çalışmalarının devamını diliyorum, hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN – Biz de çok teşekkür ederiz.

Alt komisyon raporumuzla ilgili söz almak isteyen arkadaşlarımız var mı?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Tanal, gönüllü KEFEK üyesi olarak, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ben hepinizin Regaip Kandili’nizi kutluyorum, ülkemize barış, huzur ve adalet getirmesini diliyorum.

Sizlerden özür diliyorum, doğrusu ben raporu ancak burada alabildim, benim tembelliğime veya takip edemeyişime bağışlayın. Buradaki emeği geçen...

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Sayın Vekilim, üyemiz olmayan ama raporu talep edenler oldu, onlara da ulaştırıldı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İşte farkına varmadığım için ancak alabildim, özür diliyorum ben.

Burada emeği geçen tüm arkadaşlara ben teşekkür ediyorum. İyi niyetle, sağduyuyla hazırlanmış bir rapor ancak bazı şeyleri söylersem siyasi amaçla değil tamamen objektif olmaya özen göstereceğim. Burada, yanılmıyorsam, Değerli Alt Komisyon Başkanımızla birlikte herhâlde Danimarka’daki bir aile ziyaretine gitmiştik 24’üncü Dönemde.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Boşanma Komisyonu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Boşanma değil daha doğrusu, çocuk korumayla ilgiliydi. Çocuk aileden alınmıştı. Yargıtaydan bir yargıç vardı, hukukçu olarak ben vardım, hatırladığım kadarıyla, siz vardınız, o dönem komisyon başkanımız vardı. Türk basınında epey yer aldı. Orada şu yapıldı: İşte “Orada dinî nedenlerden dolayı Türk çocukları ailelerden alınıyor.” gerekçesiyle biz apar topar

gitmiştik. Öncelikle oradaki konsolosluğumuzla, elçiliğimizle irtibata girdik. Aile ortamını inceleyelim dedik, karı kocayı bir görelim, bu çocuğun annesi babası ne durumdadır dedik. Yanılmıyorsam o komisyonun içindeydiniz Değerli Başkanım, öyle hatırlıyorum ama.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Danimarka’daki.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet.

Aileyi biz gördüğümüzde Türk hukukuna göre, Türkiye’de normal koşullarda medeni hukuk hükümlerine göre evlenmesi yasak olan, evlenme akdinin yapılmaması gereken 2 kişi evlendirilmiş. Akli denge anlamında annenin böyle göz teması yok, o hamilelik sürecinden itibaren doktorlar hep izlemiş. “Bu, çocukla göz temasını kuramayacağı için çocuğa annelik yapamaz.” o gerekçeden dolayı, bizim işte raporunuzda belirtildiği üzere, Türkiye’deki Çocuk Esirgeme Kurumunun muadili olan... Çocuğu oradan alıyorlar ancak bizimkiler bunun tam tersine... Aslında çocuğun üstün yararı, kamu yararı adına alınmış durumda, dinî gerekçelerle vesaireyle hiç alakası, ilgisi yoktu. Ve orada o dönemdeki arkadaşlarımızla hakikaten sağduyulu olarak biz bu raporu sunduk çünkü orada Yargıtay üyesi arkadaşımız vardı, yine komisyon başkanımız hukukçu arkadaşımızdı, AK PARTİ’den arkadaşımızdı yani çok rasyonel ve doğru bir karar. Yani buradaki çocukların alıkonulması inanın dinî gerekçelerle vesaireyle değil...

BAŞKAN – Bir örnek mi incelediniz Sayın Tanal?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakın, biz o örnek için gitmiştik özellikle yani özellikle o örnek için gittik. Oradaki sıkıntımız bizim şu: Bizim Türk vatandaşımız orada koruyucu aile bilgisine fazla sahip değil ve almıyorlar, almaktan da imtina ediyorlar, imtina ettikleri için yabancılar bunu alıyorlar. Burada mümkün olduğu kadar bizim Türk vatandaşlarımıza koruyucu aile fikrini, düşüncesini yaygınlaştırmamız lazım, en büyük eksikliğimiz bu. Ben bir çobanın oğluyum mesela, Türkiye’deki bu yatılı bölgeler olmamış olsaydı benim okuma imkânım mümkün değildi. O açıdan yani oradaki çocuğun üstün menfaatini biz düşündüğümüz zaman, arkadaş, bu çocuk nerede daha iyi yetişebilecekse orada yetişmeli. Doğru, kültüründen de uzak olmamalı, koparılmamalı ama almıyorsan sen ne yapacağız Sayın Başkanım, başka çare kalmıyor.

İkinci bir konu, yurt dışından evet, burada ben eğer aileler eksik yazılmışsa, göze çarpmadıysa özür diliyorum. Yaz tatillerine gelen giden ailelerimiz var, Türk vatandaşlarımız. Uçak biletleri hakikaten bir yıkım çünkü ülkeyle bağlarını vatandaş devam ettirmek istiyor ve uçak biletleri çok yüksek olduğu için aileler sık sık gelip gidemiyor. Bu anlamda 4 kişilik aileyi hesap edin, işte 3 çocuk, anne veya karı koca, yıkım oluyor. Yani burada biz manevi anlamdaki kültürel bağlarının sıklığını istiyorsak bu uçak biletlerinin gerçekten daha ekonomik olması lazım, çok yüksek.

Üç: Aynı zamanda bu pasaportların yenilenmesinden tutun da yurt dışı giriş çıkış harçlarına kadar... 4 kişilik aileyi hesap edin ya, 30 euro bildiğim kadarıyla... Oradaki insanların hakikaten gelirleri pek fazla değil yani o anlamda sıkıntılar yaşıyoruz.

Gelelim eğitime. Danimarka ve İsviçre’de yaşadık bunu. Şimdi, bizim oradaki vatandaşlarımız diyor ki: “Efendim, biz şikâyetçiyiz.” Niye şikâyetçiyiz? “Efendim, bizim erkeklerimiz burada evlenemiyor.” Niye evlenemiyor arkadaş, sebep ne? “Efendim, bizim kızlarımız okuyor, erkeklerimiz işte liseyi bitirdikten sonra hemen iş yeri açıyorlar, kızlarımız da üniversiteyi bitirince o, eğitim anlamında ondan geride kalıyor, o onunla evlenmiyor.” Ya arkadaş, o zaman erkekleri de okutun dedik. Şimdi, burada, işte okullarda ayrımcılık vesaire deniliyor, liseden sonra üniversiteye gitmek zor deniliyor. Doğru, zor.

Benim oğlum Alman lisesinde okuyor. Arkadaş, adamlarda bir disiplin var yani siz milletvekili çocuğu değil, Başbakanın da çocuğu olsanız, Cumhurbaşkanının da çocuğu olsanız notunuza bir gıdım ilave vermiyorlar arkadaş.

BAŞKAN – Türkiye’de de verilmiyor Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, yok... Vallahi... Arkadaşlar...

BAŞKAN – Yapmayın yani Sayın Tanal.

Tamam, konumuza dönelim lütfen, öyle bir şey yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Konumuzla ilgili, eğitime geliyorum ben, siz devreye girdiğiniz için konumuzun dışına çıkıyoruz biz.

HATİCE DUDU ÖZKAL (Afyonkarahisar) - Bir öğretmen olarak itiraz ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Dinleyeceğim ben sizi, özür dilerim.

BAŞKAN – Bu kadar ses çıktığına göre Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Yani bu anlamda üniversitelere girme açısından, üniversite açısından hakikaten not baremleri çok zor, çalışmak lazım, çalışmadığınızda gelemiyorsunuz bir yere; işin doğrusu bu.

Gelelim bu yurt dışındaki ataşeler konusuna. Din ataşesi, eğitim ataşesi, bunlar eksik. Eksik olduğu gibi onların yerlerine o alanda uzman olmayan arkadaşlarımız gönderiliyor, gönderilenler de yabancı dil bilmiyor. Bu sorunlarımız var. Yani liyakat esaslarına göre mümkün olduğu kadar bunların gönderilmesinde yarar var.

Çifte vatandaşlıkla ilgili en büyük sorun şu: Değerli Başkanım yani değerli 2 başkanım, Üst Kurul Başkanım, Alt Kurul Başkanım; Alt Kurul Başkanımıla tabii, biz geçmişte de bunları sık sık yaşadık. Şimdi Üst Kurul Başkanımız kusura bakmasın yani niye ayrımcılık yapıyorsun... Ayrımcılığa karşıyım kökten. Bunu siyasi anlamda algılamayın ne olur, yurt dışında vatandaşlarımızın temel sorunlarından bu çifte vatandaşlıktaki vatandaşlıktan çıkma sorunu şu: Bizim konumumuzda bulunan İtalya, bizim konumumuzda bulunan Yunanistan ve diğer ülkelerin vatandaşları çifte vatandaşlığa müracaat ettiği zaman –Alman Hükümeti bazında ben bunu konuşuyorum- “Kardeşim, bu bana müracaat ediyor, ben vatandaşlığa alacağım. Ben çifte vatandaşlığı kabul etmiyorum, sen vatandaşlıktan çıkarırsan ben alacağım.” diyor. 18 yaşını dolduranlar için hani dolduktan sonra müracaat edince oluyor ya. Yunanistan, İtalya, Bulgaristan, Avrupa ülkelerinin hepsi vatandaşına diyor ki: Sana müracaat etmişse ben vatandaşlıktan çıkarmam.” Türkiye vatandaşlıktan çıkartıyor. Size yalvarıyorum, vatandaşımızı vatandaşlıktan çıkarmazsanız diğer ülkelerinkini nasıl kabul ediyorsa Almanya bizim vatandaşlarımızını de çifte vatandaş olarak kabul etmek zorunda kalıyor. Bununla ilgili epey araştırmam oldu, epey de yardımcı da olduk. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine bu konuda bir dava da taşındı Almanya’da, o dava hâlen derdest.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ayrımcılık yapıyorlar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, bu dava da hâlen derdest.

Şu anda yani iktidarda siz olduğunuz için şurada artık eleştireceğim, buraya kadar yapmam, sizden rica ediyorum Sayın Başkanım, vatandaşlarımızı vatandaşlıktan atmayın. Yunanistan nasıl atmıyorsa, İtalyan nasıl atmıyorsa bu başvuruları biz atıyoruz arkadaşlar, biz de atmayalım.

Gelelim, bir başka sorumuz şu: Bu çalışmayla alakalı olarak şimdi, biz Türkiye’de çalışan yani emekliye ayrılmış olan vatandaşımız orada çalışmaya başlayınca ihbar ediyoruz. İhbar edilince o vatandaşlarımız orada mağdur. Diğer ülkeler mağdur etmiyor, biz niye vatandaşımızı ihbar ediyoruz

ya, biz niye muhbirlik yapıyoruz? Bununla ilgili mesela kanun teklifi verdik. Belki diyebilirsiniz “Ya, bunu Mahmut Tanal vermiş, bu muhalefettendir.” Hocam, ben geri çekeyim sen ver, aynı kanun teklifi senin imzanla olsun, ben kendiminkini geri çekeyim bari hiç olmazsa yani bunu bence yapın, hayırlı bir iş olur. Yani biz niye vatandaşımızı ihbar ediyoruz ya? Yazık günah değil mi?

BAŞKAN – Vardır bir hikmeti Sayın Tanal.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Başkanım, Genel Kurulda oylamalar oluyor, önerge oylamaları var Genel Kurulda, mesaj da çektiler bize. Bence biraz şey yapalım da.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın Tanal, biraz daha toparlarsak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben bizim başkanımızı arayım, oylamadan vazgeçsinler. Bu daha önemli, 4,5-5 milyon insan orada yaşıyor ya. Bilmem, karar sizin yani fazla uzattıysam, rahatsızlık duyduysanız ben hemen keserim.

BAŞKAN – Sayın Tanal, biraz daha toparlarsak lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben kestim, teşekkür ederim söz verdiğiniz için.

BAŞKAN – Bitti mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitmedi, böyle deyince artık bu lafın üstüne konuşulmaz değil mi Hocam?

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, buyurun.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Şimdi, Sayın Tanal’ın “Çocuğun yetişmesinde üstün yarar gözetilerek kültür de önemli olmayabilir, hani önemli olan...”

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “Olmayabilir.” demedim. “Kültür de önemli.” dedim, özür.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Hayır, önemlidir ama “Eğer üstün yararı orada olmasını, o ailede olmasını gerektiriyorsa verelim.” demenizi kültür önemli de olsa yani önemli fakat yapılabilir “ve/veya”sı olursa hani o çok kabul edilebilir gibi düşünmüyorum ben kendi adıma en azından çünkü burada...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Alt komisyon başkanımız burada, Danimarka’da bu yapıldı.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Burada rapordaki ifadeleri söylüyorum. “Çocukların etnik ayrımına göre bir istatistik olmadığı.” diyor. Bu nedenle ailelerden alınan Türk çocuklarına ilişkin resmî bir kayıt da yok. Ayrıca, uluslararası hukuk gereği ailelerinden alınan çocukların...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Fişlenme olur. Araya girdim özür dilerim. Fişlenme yasak.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Türk vatandaşı olmaları durumunda bilgilerin ivedilikle dış temsilciliklerimizle paylaşılması gerekiyor ama paylaşılmıyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Fişlenme olur Sayın Vekilim.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Yani burada bir sorun var ve bizim evlatlarımızı bizim elimizden, ailelerinin elinden her ne şekilde olursa olsun alıp çocuğun üstün yararı bile olsa, efendim, bizim temsilciliklerimize bilgi vermeden, istatistik tutmadan elimizden almaları, bir Türk vatandaşını elimizden alıp kendi kültürlerine, kendi yani çocuğun hakkını şey yapmadan çünkü çocuk hangi ortama girerse onunla ilgili yetişmeye başlıyor. Orada din değiştirmesi de söz konusu. Ama özellikle Müslüman Türk evladının bu şekilde yetiştirilmesini ben doğru bulmuyorum. Ha, çocuk aklı başına

gelir, 18'ine gelir din değiştirecekse değiştirir ama Müslüman bir anne babadan doğmuş bir yavrunun bir makamlarca alınıp bundan dolayı bizim dış temsilciliklerimize bilgi verilmemesi, bir istatistik tutulmaması korkunç bir şey. Yani bizim ülkemizde...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Fişlenme olur Değerli Hocam.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Çok Değerli Vekilim, bitirebilir miyim.

Burada bilgi verilse, istatistik tutulsa bunda bir art niyet duymam ben.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Fişlenme olur Değerli Hocam, o anlamda.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Ama bizim Dışişleri yetkililerine...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Konsoloslukların haberi yok.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Bakın, burada raporu ben okudum da söz aldım yani böyle bir şey olmaması mümkün değil. Bakın, çocuk büyüdükten sonra orada dinini değiştirebilir, dinsizliği de kabul edebilir, ateist de olabilir, ben bir şey diyemem ama çocuk Müslüman anneden babadan doğmuş, Türk kültürüyle yetişecek bir çocuk, ondan sonra, Almanya vesaire, herhangi bir ülke alacak, hiç aile ayrımı gözetmeyecek. Nereden biliyorum ben efendim, şey bir aileye ahlaki sıkıntı olan, olmayan bir aileye verildiğini, ben bilemiyorum. Benim Yetkililerim bunu bilecek, öğrenecek, Türk makamları “Ha, bu da bize uygundur.” diyecek, böyle bir seçenek olabilir ama onun dışında böyle hem bilgilendirme yapmayacaksınız hem nasıl bir aileye verdiğinizle ilgili bilgi vermeyeceksiniz! Hem de en acımasız ne biliyor musunuz? Bununla ilgili bir istatistik de yok. Ne kadar acaba aldı? Ben hatırlıyorum, benim sınıf arkadaşım ilkokuldan bir beyefendi çok kötü bir şey yaşadı -ben sonralardan duydum, olduğum mahalleden de ayrıldıktan sonra duydum- eşini orada katlediyor -öyle bir çocuk değildi ama nasıl oldu- ve onun iki tane yavrusunun şu anda nerede olduğu belli değil. Daha ben sonralardan duydum ve şimdi de bunu söylüyorum. Yani, bunun kadar acı bir şey olamaz. Çocuklar nerede, nasıl yetiştirildi? Burada da ifade buluyoruz zaten hani diyor ki bakın, “Ailelerden alınan bir resmî veri yok. Burada çocukların Türk vatandaşları olmaları durumunda dış temsilciliklerimiz bilgilendirilmiyor.” Bunlara dikkat çekmemiz gerektiğini düşünüyorum yani çocuk büyüdükten sonra kendi kararını kendi verebilir ama onun dışında, benim yavrumun aklı ermezken, tam bilinç oluşmadan nasıl bir kültürde nasıl yetişeceğine dair mutlaka Türk makamlarının haberi olması gerektiğine inanıyorum.

Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özdemir, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkanım, şöyle eklemek istiyorum: Veri konusu önemli yani resmî olarak kayıt işte bizim resmî devlet kurumlarımızda bir kaydın olması önemli. Ama şöyle ki şimdi, biz bu çalışmamızı yaparken dinlemiş olduğumuz kurumlar ve görüşmüş olduğumuz sivil toplum kuruluşları ve aileler kapsamında yani bu kapsamdaki sorunları biz raporumuza yansıttık ve oradaki çözüm önerilerini sunduk. Bunu aşan başka sorunlar da olabilir ama bize gelmediği için veya dinlemediğimiz için biz buraya eklemedik. Yani, o zaman bu bütün sorunları kapsayacak farklı bir rapor olabilir.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Hayır, hayır. Burada siz buraya yazmışsınız, ben rapordan yürüdüm yani. Hani bir yerden, kendimden bir şey katmıyorum söylerken.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Hayır, hayır. Ben bunu genel söylüyorum. Şimdi, sizin söylemiş olduğunuz konu bizim dinlediğimiz konulardan bir tanesiydi ama bu şöyle bir sorun değil: “Çocuklarımız bilinçli olarak alınıp farklı dinlerden ailelere veriliyor.” Böyle bir şey biz olay görmedik, böyle bir olay yok. Farklı vakalar, “case”ler olabilir ki biz bir tane aileyi, çocuğu alınan bir aileyi ziyaret ettik tamamen annenin ihmali sonucu çocuğun hayatı tehlike geçirmesi.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Peki, bundan Türk makamlarının haberi var mıydı?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ben istatistik konusunda katılıyorum size, istatistikler resmî kurumlarımızda olmalı, hangi çocuk hangi ailede ne kadar süre kalacak. Ama burada sorun şu: Müslüman çocuklar eğer Müslüman ailelere verilecekse Müslüman koruyucu aile sayısı yetersiz. Bu Düsseldorf’taki ataşelik de bize sunum yaptığında yeteri kadar Müslüman koruyucu aile olmadığı için...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstlenmiyorlar.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evet.

...çocuklar doğal olarak koruyucu aile için gidip başvuru yapan ve ki onlar da gençlik dairelerinde bir denetimden geçen... Yani dediğiniz gibi “ucu açık” bütün aileler koruyucu aile olmuyor. Yani, dediğiniz şekilde bir yapı yok alınıp çocuklar bir gençlik dairesine koruyucu aile başvurusu yapanlar ki çok Değerleri Ataşemiz Raci Bey çok güzel koruyucu aile örnekleri göstermişti, aileler de gelmişlerdi onlarla konuştuk.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – İyi örnekler de var.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bunu teşvik edici yani bizim burada temel sorununuz çocuklarımızın alınıp farklı dinle yetiştirilmesi mevzusu değil burada sorun koruyucu aile kurumunun nasıl geliştirileceği, bizim eğer öyleyse Müslüman ailelerin desteklenmesi, koruyucu aile olarak teşvik edilmesi. Ama çocukların oradaki ailelerden alınma sebebi gerçekten çocukları sağlık, zihinsel olarak tehlikeli bir durumda olmaları. İşte Sayın Tanal’ın söylediği gibi, zihinsel olarak yeterlilik düzeyine erişmemeleri. Annenin çok büyük bir ihmali vardır, çocuğun gerçekten sakat kalabileceği. Araçta çocuğunu bırakıp gidiyor. Yani aileyi de gördük, anne olarak da yeterli yetkinliğe sahip olmadığına biz de şahit olduk. Çocuk mesela anneanne, babaanne birinci derece yakınları varsa onlara da verebiliyorlar. Ama nasıl? Kontrol ediyorlar; bakabilir, yeteneği var mı o babaanne o çocuğa bakabilecek mi? Çocuk henüz yürümeye başlamış küçük bir çocuktuk. O nedenle Sayın Vekilim, böyle de bakmak gerekiyor duruma.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Sayın Vekilim, ben sizi çok iyi anlıyorum ama ben onların niyet sorgulamasını yapmak durumundayım. Eğer bana veri vermiyorsa... Bakın burada diyor ki: “Hiçbir veri vermiyor, kaç tane çocuğu böyle yapmış?” Ben size canlı örneği söylüyorum.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Başkanım, vermeme gerekçesi...

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Bakın, o çocuklardan bir daha hiç haber alınamadı ama ailenin başka yakınları da vardı, peki, onlara niye verilmedi? Bunun da bir incelenmesi ya da canımızı sıkın bir konu olmaktan çıkarılması lazım. Çocuk hangi kültürde doğmuşsa o kültüre yönelik, öyle bir aile bulunmak zorunda veya bulunamıyorsa, Türkiye’de yakınları yok mudur?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tabii ki geçici koruma sağlayacak araçlar geliştirilmeli.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) - Yani her neyse ben onun derdindeyim yoksa yani öyle herkes kafasına göre şey yapıp...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çocuğun sağlıklı ortamda yetişebileceği o geçici korumayı sağlayacak imkânın denetim altında olması gerektiğine katılıyorum.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Bir cümle ilave edeceğim sadece.

Bu konuda ilgili kurumlarımız da çok hassas, kendilerine ulaşan bütün bilgi ve verilerde gereği yapılıyor. Bahsettiğimiz ailede de çok doğru bir yöntem, bizim de içimize sinen, doğru bir yöntem vardı. Neydi o? Anne ihmal etmişti ve ceza... Doğru. O çocuk elinden alınmıştı ama o çocuğun anne sütü hakkını da kullanabileceği, günde belli saatlerde görebileceği yakın akrabasına verilmişti gibi. Danimarka örneği farklıydı. Danimarka örneğinde şöyle, bizim kabul edemeyeceğimiz bir gerçeklik vardı. Evet, mental problemi olan bir aile olsa dahi o bebek nerede, bilinmiyor, o bebeğin anne sütü alma hakkı elinden alınmıştı, bu kabul edilebilir değildi. İkincisi: Hollanda'daki doğru örneğin aksine, Danimarka'daki örnekte yakın akrabasına “Halası var.” diyor ya da işte “Şu örnekler var.” diyor... Onun yerine hiç bilinmeyen bir noktaya gidilmesi kasıt olduğunu gösteren çok spesifik bir örnekti. Oysa az önce Sibel Vekilimin ifade ettiği gibi, bizim canlı gördüğümüz örneklerde hukuksal anlamda da kurumsal anlamda da bir eksiklik yok, aksine, ilgili kuruluşlarımız, hele ataşelikler bu konuda çok hassas, güzel bir çalışma yaptıklarına sahip olmak da bizi mutlu etmişti. Evet, doğru tespit şu: Koruyucu aile sayısı arttığında olay çözülmüş olacak.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, tek cümle...

BAŞKAN – Tek cümle, ondan sonra Sayın Doğan'a, ondan sonra da...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Almanya'da bu tür olayların çok olmasının bir nedeni de şu: Çocukları kollama, koruma adına, çocukların üstün menfaati adına Almanya'da şöyle bir yasa var: Hani bizde vergi ihbarında -kim vergi kaçırmışsa- yüzde 10'luk bir ikramiye veriliyor ya kim çocuğa kötü muamele yapıyorsa, kim ihbar ederse bildiğim kadarıyla, 5 bin euro bir ikramiye veriliyor.

BAŞKAN – Yetkililerden mi aldınız bu bilgiyi Sayın Tanal? Yani “bildiğim kadarıyla” dediğinize göre emin değilsiniz. Yetkililerden mi aldınız?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN – Tamam, o belgeyi ibraz edin lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakın, bu ikramiye neticesinde ben sizinle yurt dışında Türk vatandaşı olarak komşuysam bizim ailelerimiz gidip gelir. O aile içerisinde hangi çocuğa kötü muamele yapıldığını en yakın aileler bilir. Bu açıdan, bizim vatandaşlarımız bu ikramiyeyi almak için birbirlerini ihbar da ediyorlar. Bu ihbar müessesinin de bu sayıların artmasında etkisi vardır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Şimdi, koruyucu aileyle yıllarca çalışmış, bunun için emek vermiş bir kişi olarak ben de az çok bu konunun Türkiye'de ve yurt dışında nasıl olduğunu bilmiyorum, Amerika'da da nasıl uygulandığını biliyorum yani Avrupa'nın dışında. Bir kere, genel bir bilgi olarak, evlat edinme değil, aileleri olan çocukların geçici süreyle himayesine veriyorsunuz ve kontrol altında. O süreçte de ailesiyle ilişkilerini kopartmıyorlar bu çocukların. Yani şu örnek çok vahim: Belli aralıkta Türkiye'ye gider, ailesi, annesi, babası, kardeşi, kim varsa o çocuklarla görüşür, o ailesinden kopmaz. Kaldı ki bu söylediğiniz şeyin ben çok tabii, araştırılması gerektiğini düşünüyorum.

Anladığım kadarıyla muhalefet şerhi yok alt raporumuzda, değil mi?

İsterseniz Komisyon Başkanımız birkaç şey söylesin, sonrasında oyalayalım ama ondan sonra, bu hususlar için ucu açık tartışalım.

Sayın Tanal, o zaman sizi saatlerce dinleyebiliriz. Ben dinlerim yani.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, efendim, benim söyleyeceklerim bitti. Ben misafir milletvekili olarak geldim.

Teşekkür ederim, sağ olun.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Ben tüm konuşmalarla ilgili notlar aldım, onlarla ilgili de bir tespit, bir öneri sunmak isterim. Onlardan birincisi şu: Ataşeliklerle ilgili, özellikle aile ataşeliği Düsseldorf ve Köln’de başladı ama sayısı 8’e çıkacak, bu çok önemli, bilgi olarak aktarmış olayım. Saygıdeğer bakanımız geçen hafta bir programda da bunu dillendirdi yurt dışı ayağı olan bir etkinlikte. Bu çok önemli, daha da artmalı ama nüfusumuzun en çok olduğu bölgelerle başlamakta fayda var. Şu an, Düsseldorf’ta ilki açıldı ve oluşuyor, Köln’de yapı bitti ve 8’e çıkacak.

Birincisi: Kanunlarla ilgili de şu anda, Tebligat Kanunu’nu çıkartarak, onun hazırlığını yaparak tanıma ve tenfizle ilgili bir kısmını çözdüğümüz iradede 10-15 bin davada bir kolaylık sağlanmış olacak mahkemelerde ama Tebligat Kanunu ve benzer çalışmalarla da –hukukçular çok daha iyi bilir- bunu rahatlatacak bir başlık daha geliyor. Bunun hazırlığıyla ilgili de inşallah gerekli çalışmaları yapacağız. Yine “Vatandaşlığını kaybetmesin çocuklarımız.” diye bir hazırlık da var. Hani o hazırlıkla ilgili de inşallah biz devamında hem Başbakan Yardımcımızla hem ilgili kuruluşla görüşmemizi gerçekleştireceğiz. Aile bileşimi şartı. Bakın, uygulama farklılıkları çok önemli. Sadece “Türkiye bunu yapıyor.” deyip bizim hükümetlerimize ya da devletimize söylemden ziyade, karşı tarafın ayrımcı, ülkeler arasında vatandaşın kimliğine göre ayrımcı tutumlar da o kadar önemli. Şimdi ifade edeceğim Avrupa Birliği Adalet Divanının –lütfen dikkat ediniz- kararına rağmen, bir ülke farklı çalışma yapabiliyor. Neyle ilgili? Aile bileşiminde dil şartı var. Şimdi, 2014’te ABAD -Sibel Hanım hatırlayacaktır o toplantıyı- karar alıyor, diyor ki: “Bu uygun değil.” Neye uygun değil? Avrupa Birliği mevzuatına uygun değil, Ankara Sözleşmesi’ne göre Almanya ve Türkiye arasında yapılan anlaşmaya uygun değil. Yıl kaç? 2014. Kararı kim alıyor? Avrupa Birliği Adalet Divanı. Buna rağmen, devam ediyor mu Almanya bu kararı almaya? Devam ediyor. O zaman, Türkiye’yi zorlamak, Türkiye bakış açısıyla buna değerlendirme yapmayacağız Sayın Tanal, tam tersi, burada Amerika vatandaşı olan birine ya da İtalya vatandaşı olan ve evlilik gerçekleştirmiş olanda bu şartı aramıyorsun ama Türkiye’den gidecek olan kişilerle ilgili, bu vatandaşımızla ilgili bu şartı arıyorsun o kararlara, ABAD kararlarına rağmen. Demek ki ayrımcı olan devletin, ayrımcı olan uygulamayı gerçekleştiren ülkenin kim olduğuna dikkat çekmek için bunu söyledim, bu bir.

İkincisi: Yine çifte vatandaşlıkla ilgili söylediniz. Burada tek hikâye şu: Vatandaşlıktan olur mu? Vatandaşımızın talebi ne? Vatandaşımızın mağduriyetini nasıl çözeriz? Bizi ilgilendiren, bizim özellikle altını dikkatle çizeceğimiz ayrıntı odur. Orada vatandaşımız var ve işini, mesleğini, ailesini, her şeyini orada kurmuş ve bir ülke, ayrımcı tutumu o kadar net olan bir ülke bizim vatandaşımızı zor durumda bırakmaya çalışıyor. Dolayısıyla ülkemizdeki ilgili kurumların tavrı ve tarzı söylediğiniz aksine, vatandaşımızın için tamamen lehte olan, onun talebi, onun mağdur olmaması için atılan adımlardır.

Üç ve son: Tatil uygulamaları -Türk Havayollarıyla ilgili, eğitimle ilgili bu söylediklerimiz- yaklaşık iki yıldır bir düzene girdi, en son tüm partilerde olduğu gibi bizim seçim beyannamelerimizde de vardı. Gençlik geliyorsa ciddi uygulamalar, indirimler, yine aile olarak önceden bir rezervasyon yapılırsa çok ciddi kampanyalarla Türkiye ayağını kesmemek, Türkiye’de bunu gerçekleştirebilecek bu bağ kurabilmek adına önemli çalışmalarımızdan biriydi. Bunu da not almışım.

Ataşelikler, eğitim ataşelikleri... Bu itirazımız, az önce Danimarka örneğini ifade etmişim, orada anneden ayrılma ve yakın çevreye verememekle ilgili bir başlıktı.

Sayın Başkanım, ben bu çerçevede toparlamış olayım.

Tekrar çok teşekkür ediyorum.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun çok kıymetli üyelerimize, alt komisyonda emek veren çok değerli üyelerimizin her birine, uzman arkadaşımız Sevgili Hande Hanım ve Emre Bey’e, Elif Hanım yok, o da Yurt Dışı Türklerden katkı sunmuştu, tüm uzman kardeşlerimize de çok teşekkür ediyorum. Raporumuzun hayırlı olmasını diliyorum.

Son olarak da şunu ifade edeyim yine: Rapor bittikten sonra, yayımlandıktan sonraki çalışmamız -ki bununla ilgili randevuları da alacağız- öncelikle Aile Bakanlığı ve Başbakan yardımcımızla az önce ifade ettiğimiz kanuni düzenleme... “İşte raporumuz çıktı, bizim de bu hassasiyetlerimiz var. Neler yapabiliriz?” diye en son yaptığımız taslak raporun onay çalışmasında bu kararı Komisyon üyelerimizle birlikte aldık ve Aile Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, denklikle ilgili özellikle YÖK, Başbakan Yardımcılığımız ve SGK. Çünkü anneler, kadınlar, ev hanımlarıyla ilgili tanınan bir yasal düzenleme vardı; onun çalışmalarıyla ilgili inşallah rapor bitip kitaplaştığında bunu da devamında gerçekleştireceğimiz katılmayı arzu eden tüm üyelerimizle birlikte.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkal’ın çok kısa bir söz isteği var.

Çok kısa olsun Sayın Özkal, ondan sonra oylayalım.

Buyurun.

HATİCE DUDU ÖZKAL (Afyonkarahisar) – Bu Komisyonun çalışmalarını çok önemsiyorum çünkü yurt dışında yaşayan tüm Türkler bizim vatandaşımızdır ve Türkiye’de yaşayanlar kadar değerlidir. Onların sorunlarının çözümü anlamında Meclis adına ciddi bir çalışma yürütülmesini çok önemli buluyorum.

Bu Komisyonun özellikle muhalefetle birlikte uyumlu bir çalışma yürütmesi ve bunu sonuçlandırması da ayrıca değerli; bunu da çok önemsiyorum. O yüzden, emeği geçen tüm arkadaşlara şahsım adına ve bu Komisyon üyesi biri olarak teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz de teşekkür ediyoruz.

Alt Komisyon Raporu görüşülmüştür. Oylarınıza sunuyorum raporumuzu: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Evet, Alt Komisyon Raporu kabul edilmiştir; hayırlı olsun.

Ben de çok teşekkür ederim hem uzmanımıza ve emeği geçen tüm herkese, bugün oy verenlere de ayrıca teşekkür ederim.

29 Mart Perşembe günü mesai saatine kadar eğer muhalefet şerhi vermek isterseniz süremiz var.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Tam da sizin söylediğinizi söyleyecektim koruyucu aile meselesinde; diğer ülke vatandaşlarına da benzer...

BAŞKAN – Mikrofonunuza basarsanız kayda girsin.

Buyurun.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Acaba diğer ülke vatandaşlarının konsolosluklarına da bildirim yapılıyor mu yapılmıyor mu? Hani o da önemli bir konu. Yani burada gerçekten Türkiye aleyhine bir ayrımcılık mı var?

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Mesela, çocuk orada doğmuş, otomatikman Alman vatandaşı ve mesela bilgiyi -o zaman Sibel Hanım hatırlar- vermiyor; diyor ki: “Benim vatandaşım ve onunla ilgili herhangi...”

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Ha, kendi hukukunu...

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – “Kendi iç hukukumdan kaynaklanan hakkı kullanıyorum.” diyor.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Ama aile bilinçlense aile verebilir, vermeli yani.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Doğru adres aile.

BAŞKAN – Evet, bir başka toplantıda beraber olmak üzere toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.03

